Nº. 68. 1836.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT.

Zondag en Maandag

Wetenschappelijk Blad.

20 en 24 Maart.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Batavia. — De belgische kamer van vertegenwoordigers heeft gisteren het budget van de buitenlandsche zaken ten einde gebragt. De discussie tegens een handelstraktaat met Brazilie werd daarop geopend. De heer *Rodenbach* vroeg bij die gelegenheid aan de ministers inlichtingen wegens de verhoogde regten die de belgische schepen, ten gevolge eener dezer dagen genomen besluit van het *Trinity House*, op de Theems hadden te betalen. De heer *de Theux* zeide, dat men deswege reclames bij het Engelsch gouvernement had ingediend; en dat, zoo daarop geen schikking wierd, er reden bestond voor het aanwenden van represailles. De discussie hierover had geen verder gevolg, daar de kamer ook al spoedig niet in genoegzaam getal meer om te beraadslagen bijeen was.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (18 *Maart*) waren genoteerd: Belg 101⅛; O. Metall. 103⅜; Sp. Ardoin, 48⅛, 47⅜; Passive 16⅛, 16; Uitgest. 17¼; Nap. renten 94; B. Tavolière 64⅝; Sicil. 93½; Rom. L. 102; Id. te Antw. 100⅝; Braz. 87½. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ½ pCt. kort zigt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Maart.

Het *Journal des Débats* houdt twee artikels, op zichzelve weinig beteekenend, maar die strekken kunnen om de houding te doen kennen welke dit blad voornemens schijnt te volgen. Het eene is tegen de conversie gerigt; het ander houdt een aanval op den minister *Duchatel*, uitgaande tot op zijn voorganger *Perrier*.

De *Constitutionnel* meent dat er door de partij der doctrinairen in 't geheim pogingen worden in 't werk gesteld voor de zamenstelling van een kabinet uit leden van het regter centrum bestaande, of uit personen de genoemde dezer fractie der kamer toegedaan. Men zou daartoe een voormaam lid van de kamer der pairs hebben gepolst, aan wien men de leiding der buitenlandsche zaken wilde toevertrouwen, terwijl de heer *Guizot* de minister en president van den raad weder in 't ministerie zou treden. De overige doctrinaise leden zouden de andere portefeuilles bekomen, en de heer *Sauzet* zijn post aan de kamer bewaren; slechts aan den heer *de Broglie* een bij de nieuwe combinatie niet meer wierden gedacht.

Het doctrinair blad *le Moniteur du Commerce* kondigt aan, dat hij, wat zijn staatkundig gedeelte betreft, onder een' nieuwen titel, dien van *la Paix*, voortaan verschijnen zal.

— De *Courrier Français* beijvert zich om de artikels te beantwoorden die ter gelegenheid der bezetting van Krakau en de jongste veranderingen van minsters in Frankrijk, door de *Augsburgsche Zeitung* zijn geplaatst.

— De jongste berigten uit Madrid gaan tot den 7den dezer. De officiele Madridsche courant van den 5den houdt een dekreet door den heer *de Mendizabal* gecontrasigneerd, nadere bepalingen houdende betrekkelijk den verkoop der domeinen ten voordeele van den staat, tot amortisatie van de openbare schuld. De berigten uit Madrid behelzen overigens geen nieuws; de aandacht was steeds op de nieuwe binnen kort bijeen te komen kamer gevestigd. Het was reeds buiten twijfel, dat dezelve uit geheel andere bestanddeelen dan de vorige zou bestaan; *Quiroga*, *Mina* en andere heethoofden maakten er deel van uit, en was het te duchten dat dezelve, veel verder dan de heer *Mendizabal* wenschte, in den geest der bewegingspartij zou voortgaan, terwijl het zich tevens aanzien liet, dat de heer *Mendizabal* met een onvolledig ministerie tegenover de nieuwe kamer zou verschijnen; immers tot dezelfs aanvulling was nog niets ernstigs bepaald, althans niets gelukt.

Van de grenzen schrijft men, dat de generaal *Evans* thans den geheelen linkervleugel van het leger der koningin-regentes kommandeert, en zou hij met inbegrip van het vreemd legioen 30,000 man onder zijn bevel hebben. De dagbladen aan de grenzen weêrspreken voorts het hier geloopen hebbend gerucht, dat eene beende der christinos tot de karlisten was overgegaan.

De *Sentinelle des Pyrenées* van den 12den meldt, dat de troepen der koningin Enguy weder zouden bezet hebben; dat zij de vallei van Bastan bezet hielden en in die van Bastan zochten door te dringen.

In bijzondere berigten uit Bayonne van den 11den wordt van een gevecht gesproken, dat volgens geruchten aan de zijde van Orduna zou zijn voorgevallen. De marsch van *Gordova* naar de zeekust en het bedrog dat de karlisten er bij hadden, om hem den doortogt te beletten, deed het plaats hebben van een treffen als waarschijnlijk voorkomen, terwijl het stilzwijgen van de zijde der karlisten desnoods ten voordele der christinos wordt uitgelegd.

— Uit Berlijn (16 *Maart*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 107 30; 4 pCt. 97 ⅞; Nap. renten 100,85; Spanje, 2de dito, 46; Differed. 17⅛; Portug. 4½; Koninkl. L. 34; Rom. L. 103½.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Haarlem, den 19den Maart.

Door Zijne Majesteit zijn eenige nadere bepalingen gearresteerd, omtrent de meest spoedige voldoening van de traktementen en toelagen der beambten en bedienden bij de gevangenissen, ten gevolge waarvan zulks voortaan aan de zoodanigen, welke zich op den eersten dag van de maand in dienst bevinden, voor het volle bedrag der ingetreden maand, of bij hun overlijden aan hunne erven of regthebbenden, zal worden voldaan, uitgezonderd wanneer een beambte op zijn verzoek in den loop der betrokken maand mogt worden ontslagen of door wangedrag gedemitteerd; terwijl de traktementen en toelagen van nieuw aangestelden niet vroeger zullen ingaan dan met den eersten dag van de maand, volgende op die waarin de vacature is ontstaan, wanneer daaromtrent geene andere bepalingen in het besluit van aanstelling mogten zijn bepaald.

— Tot ridder der Militaire Willems-orde van de 4de klasse is benoemd de majoor commandeur der militaire *J. F. Thorn*, te Dordrecht.

— Bekendmaking is gedaan aan dien H. Ed. *Mees*, als lid van gedeputeerde staten der provincie Overijssel, en aan den verificateur der registratie in Noord-Holland, *Visscher Bleeker*.

— Uit Tiel schrijft men van 17 dezer:

» Heden, omtrecks 12 uur, had hier voor de stad een droevig ongeval plaats. Verscheidene schepen, met steenen beladen, zochten naar goede reede, terwijl ook schipper *Kamps*, steenkolen hebbende, voor eigen rekening van Roeroord komende, in hetzelfde geval verkeerde en zijn anker voor deze stad meende te laten vallen; maar hij moest, met teregting van schip en lading, terwijl hijzelve niet door den wind wilde gaan, zien op de menschlievendheid van bij Tiel liggende schippers, waaronder zich bijzonder de veerboot onderscheidde, verlaten, en met knecht en scheepsjongen door dezelve gered worden; het schip achterlatende, zoodat in een oogenblik niets van hetzelve meer te zien was. Schip noch lading zijn geassureerd."

— Volgens berigt van den Helder dd. 17 dezer is in den geweldigen storm van dien dag bij de Groote Keet gestrand het schip *Dageraad*, kapit. *R. C. Stada*, van Surinaame naar Amsterdam bestemd. Het volk is gered, doch schip en lading zijn denkelijk weg.

— Uit Middelburg schrijft men van den 16den:

» Door den zwaren storm van gisteren is de Amerikaansche brik *the Russian*, kapitein *S. J. Woodberry*, van Nieuw-York naar Antwerpen gedestineerd, met suiker en koffij, en den vorigen dag voor Vlissingen ten anker gekomen, door het breken van kabel en ketting, van deszelfs ankers geslagen en op de bank de Kaloot geworpen, alwaar zij bij het vallen van het water is blijven zitten. De manschappen, welke angstig hun lot te gemoet zagen, als geen middel ter hunner behoudenis voor oogen hebbende, zijn gelukkig door eenige bijgebragte sloepen gered. De brik heeft weinig water ingekregen, en men is bezig de lading er uit te nemen om dezelve te lichten.

» Nog vernemen wij, dat in onze omstreken hier en daar, aan huizen, molens en boomen, min of meer schade is toegebragt; ook eenige kleine vaartuigen zouden in de binnenwateren op het droogte zijn geraakt."

Ook in de Belgische bladen wordt veel gewag gemaakt van verschillenden door het jongste onstuimige weder, op onderscheiden plaatsen aan gebouwen, wegen, enz. toegebragt.

— De hertog van *Orleans* wordt volgens belgische bladen aanstaanden zondag te Brussel gewacht.

— Door den Londenschen *Standard* wordt verzekerd, opgemaakt van aan het parlement overgelegde stukken, dat de engelsche regering thans reeds meer dan 250,000 wapenrustingen aan de Ko-

ningin-regentes van Spanje heeft verleend, waarvoor alleen die regering thans reeds meer dan 400,000 ponden sterling (4,800,000 guldens) van Spanje te vorderen heeft, welk aanzienlijk bedrag het genoemd blad meent dat men wel nimmer zou terug bekomen.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 15den Maart.

De *Schwäbischer Merkur* verzekert, dat volgens bijzondere berigten uit Petersburg, het berigt van de bezetting der vrije stad Krakau door de troepen der drie beschermende mogendheden, tot eene nota-wisseling tusschen de zich daar bevindende vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk en het Russisch kabinet had aanleiding gegeven. Daar deze zaak echter niet van bijzonder gewigt is, en Oostenrijk bij de voormelde bezetting de hoofdrol op zich genomen heeft, vermoedde men niet, dat deze aangelegenheid tot eenige verwijdering zoude leiden.

— Door fransche en duitsche bladen was onlangs verspreid geworden, dat de vorst *Adolf van Schwarzemberg* te Milaan zijne echtgenoote, ter zake dat deze in den schouwburg zich met een officier in gesprek bevonden had, uit eifersucht met een pistool had doodgeschoten. Dit langenachtig berigt werd van zelve wederlegd door de aankomst van genoemden vorst met zijne echtgenote te Napels. De voormelde bladen hebben daarop dezelfde moordgeschiedenis als te Napels voorgevallen, opgedischt. Thans wordt uit Weenen het geheele verhaal als eene snoode lastering tegengesproken en hoogelijk geklaagd dat zelfs duitsche bladen zich niet ontzien, op lonters verzonnen geruchten, de namen van twee in Duitschland hooggeachte familien derwijze te bezwalken.

— Van de Italiaansche grenzen wordt geschreven, dat men in Parijs er reeds weder op bedacht was om den koning van Napels eene nieuwe echtgenote te bezorgen, doch dat deze besloten had voorerst niet weder in het huwelijk te treden, nog zeer bedroefd zijnde over zijn geleden verlies, hetwelk hem door de verwijdering van zijn broeder, den prins *van Capua*, des te smartelijker viel. — Te Turin schenen men omtrent den gang van zaken in Spanje zich geen naauwkeurige rekenschap te geven. Men meende echter, aangezien de weinige vorderingen die de troepen der koningin maakten, bij de veel grootere hulpmiddelen der regering te Madrid, dat derzelver zaken onvermijdelijk achteruit zouden gaan, vooral wanneer don *Carlos* de nieuwe subsidien kreeg die hij verwachtte. — De vriendschappelijke betrekkingen tusschen Sardinie en Portugal waren thans weder hersteld en een aantal schepen reeds van Genua naar Lissabon afgezeild. Te Genua werd een Portugeesche consul-generaal verwacht. — De brieven die men te Turijn uit Lissabon en Oporto had ontvangen, waren alles van zeven ongunstigen aard omtrent de heerschende geteldheid daar te lande. Het liet zich daaruit afleiden, dat de nieuwe gemaal van dona *Maria* in zeer bedenkelijke oogenblikken in zijn aangenomen vaderland zou komen en in veel moeijelijker omstandigheden zou verkeeren dan zijn voorganger, de hertog *van Leuchtenberg*, die nog den steun zijner zuster, de hertogin van Braganza, had gehad.

— Brieven uit Athene tot den 16den Februarij melden, dat de beide Koningen van Griekenland en Beijeren, van den staatskanselier *Armansperg* vergezeld, eene rondreize naar de Grieksche eilanden hadden ondernomen. Dezelve werden den 17den of 18den in de hoofdstad terug verwacht.

— Te Weenen waren den 8sten maart genoteerd: 5 pCt. Metall. 103⅛; 4 pCt. 99½; 3 pCt. 75¼; Bankactien 1361.

ENGELAND.

London, den 16den Maart.

De een en veertig eerste artikelen van de wet tot regeling der municipale korporatien in Ierland, zijn in het Lagerhuis bij de herraadslaging in comité, bijna zonder eenigen tegenstand goedgekeurd. De behoudende partij schijnt na het mislukken der pogingen om het beginsel der wet, dat is, de verkiezing van de hoofden der gemeente-besturen en van de gemeente-raden door de stedelijke ingezetenen, te doen veranderen, begrepen te hebben, dat de tegenstand tegen de bijzondere bepalingen der wet vruchteloos zoude zijn.

In het Hoogerhuis heeft lord *Londonderrij* eergisteren zich weder tegen de onmenschelijke wijze, waarop de oorlog in Spanje gevoerd wordt, uitgelaten, en zich beklaagd over de werkeloosheid die de britsche regering daarbij betoont. Naar het schijnt zal hij deze zaak binnen kort nog meer opzettelijk ter spraak brengen.

In de zitting van dat zelfde Huis van gisteren, heeft de lord bisschop van Exeter, ten geleide van een verzoek uit eene iersche plaats, waarbij een anders gewijzigd stelsel van nationale opvoeding verlangd werd, sich hevig beklaagd over partijdigheid in de toepassing van het nieuw ingevoerd opvoedingsstelsel in Ierland, en beweerd, dat niet slechts groote sommen voor het bouwen van schoollokalen aan de R. Katholijken gegeven werden, terwijl de Protestanten niets ontvingen, maar dat er zelfs een aantal scholen onder het opzigt van monniken stond, wier partijdige wijze van onderwijs alle welgezinden ergerde, en die zelfs toegelaten hadden dat bij een bezoek van den aartsbisschop van Tuam, opreerige redenen waren gehouden. Zijn lordschap eindigde met de motie, dat eene commissie mogt benoemd worden om te onderzoeken, of en in hoe verre het nieuw opvoedingsstelsel in Ierland aan het doel beantwoordde. Dit voorstel echter alleen door den graaf *van Winchelsea* ondersteund wordende, had geen verder gevolg. Laatstgemelde had nog den vorigen dag in de zitting van het Huis, het gouvernement hevig beschuldigd van zwakheid in het niet beschermen van de eigendommen en personen der protestantsche geestelijkheid in Ierland, en aangenomen te bewijzen, dat aldaar eene uitgestrekte zamenzweering tegen de bezittingen en de veiligheid der protestanten bestond.

Verscheiden Iersche oranje-loges hebben tot hare ontbinding besloten; sommige met de bijgevoegde verklaring, dat zij evenwel als vroeger bereid bleven tot verdediging van godsdienst, welligheid en bezittingen.

Bij het Lagerhuis heeft de heer *Sharman Crawford* een verzoekschrift ingediend, om den beklagenswaardigen toestand in Ierland, ten gevolge van de voortdurende oneenigheden tusschen de landeigenaars en pachters te doen ophouden. Het plan komt hoofdzakelijk daarop neer, dat ieder pachter, van wien het gebleken is, dat hij het door hem gepachte land, gedurende den pachttijd in waarde heeft doen toenemen, eene belooning uit 's lands kas zal verkrijgen.

De heer *Barton* heeft, bij de debatten over de wet over den slavenhandel met spaansche schepen, die ten derdenmale gelezen en aangenomen is, de meening geuit, dat het eenig middel om dien handel uit te roeijen daarin bestond, dat alle vaartuigen, welke men er toe bezigde, onder welke vlag dat, als roofvaartuigen behandeld. Lord *Palmerston* stemde zulks toe, doch met bijvoeging, dat alvorens alle bestaande Regeringen het daaromtrent eens moesten zijn, hetwelk hij hoopte dat eenmaal zou geschieden.

Uit de voorloopige mededeelingen, door den Kanselier van den Exchequer gedaan, blijkt, dat de Ministers zich geschikt hebben naar het verlangen dergenen, die het zegelregt op de nieuwspapieren op bijna een vierde wilden verminderd zien. Het nieuw ontwerp van wet omtrent het zegel zal denkelijk in den loop der volgende maand ter tafel worden gebragt.

Uit het antwoord, door den Kanselier van den Exchequer op eene vraag van dr. *Bowring* gegeven, blijkt, dat men binnen kort een voorstel van wet te wachten heeft, waarbij aan de Joden uitgestrekter burgerlijke regten worden toegestaan.

— De volksleider *O'Connell* heeft onlangs een verlangen het Lagerhuis te naauwernood van de beschuldiging te hebben kunnen vrijwaren, dat bij ter zake der verkiezing van een Parlementslid te Carlow ongeoorloofd winstbejag beoogd en het middel van omkooping gebruikt had, zich op nieuw erg ten toon gesteld. Op Zondag den 13den wandelde hij namelijk met zijnen zoon *John O'Connell*, die almede door zijnen invloed tot Parlements-lid is verheven, door de straten van Londen, toen deze beide achtbare volks-vertegenwoordigers eene welgekleede vrouw, van eenen zestienjarigen knaap vergezeld, ontmoetten. Oogenblikkelijk valt de jonge *O'Connell* op den knaap aan, klopt hem dapper af, en houdt niet eer daarmede op, dan nadat zijn vader hem daartoe aanmaande. De zaak is voor de politie gekomen, wier verhooren, zoo als men weet, te Londen, in het openbaar gehouden worden, en bij die gelegenheid is de zonderlinge omstandigheid aan het licht gebragt, dat de knaap een onechte zoon van *Daniel O'Connell* is, of ten minste voorgeeft zulks te zijn. Natuurlijk hebben de staatkundige tegenstanders van den Ierschen volksmenner gretig deze gelegenheid aangegrepen, om hem met bitteren spot te overstelpen.

— De onlangs opgerigte maatschappij, ter bevordering en bescherming van den handel op de Oostindiën en China, heeft gisteren eene vergadering gehouden tot vaststelling harer statuten. Tot de aldaar voorgelegen maatregelen behoort, het Gouvernement te verzoeken tot het aanwenden van nieuwe pogingen, dat den resident te Canton door de Chinesche Regering toegestaan worde, naar ten allen tijde de vereischte voorstellen en mededeelingen, ten behoeve der britsche handelsbelangen, te doen.

— Er is hier eene inschrijving geopend ten behoeve dergenen, die door den grooten brand te New-York geleden hebben.

— Te Plymouth heeft een vreesselijk ongeluk plaats gehad. In de woning van den majoor *Watson*, den kommandant der citadel, is in den nacht van den 12den dezer brand ontstaan, waardoor niet slechts dat huis geheel vernield is, maar ook de officier en twee zijner dochters in de vlammen zijn omgekomen. De vader was een zeventigjarig grijsaard, en de dochters hadden den leeftijd van naauwelijks twee en twintig en zestien jaren bereikt. De zoon heeft zich, niettegenstaande hij geheel blind is, behoeven de overige huisgenooten, door de vensters weten te redden.

— De tijdingen uit Canada luiden ongunstig. Het Huis der Gemeenten, in hetwelk de radicale of zoogenaamde fransche partij de overhand behield, bleef den gouverneur, lord *Gosford*, zoodanig dwarsboomen, dat hij het nog niet had durven wagen de openstaande plaatsen in de regtbanken naar zijnen zin te vervullen.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. 91⅛; Holl. 2½ pCt. 56; Sp. 45½; Portugal 49; Braz. 88.

DE STRIJD IN FLORIDA.

In het *Journal du Havre* las men dezer dagen het volgende betrekkelijk Noord-Amerika, voornamelijk den tegenwoordigen strijd in Florida betreffende:

„De onder de Indianen van Florida uitgebroken opstand schijnt in de Vereenigde Staten eenen veel dieperen en meer algemeenen indruk gemaakt te hebben, dan de Amerikaansche bladen, die zich het meeste met deze onverwachte gebeurtenis hebben bezig gehouden, lieten vermoeden. Deze muiterij van een aantal wilden, later het kenmerk van eenen opstand aannemende, werd spoedig eene zeer gewigtige aangelegenheid, welke de opmerkzaamheid van de regering geheel tot zich trok. De zaak is thans er niet mede gewonnen, dat men eenige seminolische stammen buiten staat stelt schade aan te rigten en derzelver roofzuchtc hetzelfde; men moet eene talrijke partij opgestanenen en muitelingen met gewapende troepen bestrijden, om de moordzucht en verwoesting welke deze insurgenten-bende op haren togt achter zich laat, een perk te stellen, daar zij steeds meer grond wint en zich op haren verwoestenden togt versterkt met de slaven der plantaadjen, welker bewoners dezelve in allerijl verlaten moeten. Een onzer correspondenten die zich op de plaats zelve van den opstand bevindt, geeft ons van de voortgangen der Indianen en Negers eene beschrijving, waaruit zich al het gewigt van dezen opstand laat gevoelen. „Te vuur en te zwaard – zegt hij – drijven de Negers en Seminolen de bewoners van Florida voor zich heen; zij overvallen, tuchtigen en vermoorden hen tot den laatsten man toe, wanneer zij in hunne woningen kunnen dringen. Eene sterke afdeeling gewapende troepen is onlangs door deze wilde horden geheel vernield geworden." — In de jongste brieven uit de naastbij gelegen en meest bedreigde districten leest men: Overal in het land stijgen de vlammen omhoog; overal vertoonen zich de Indianen en overal moorden, plunderen en verwoesten zij, zonder nog op eene strijdmagt te zijn gestooten, die sterk genoeg was om hunne rooftogten perk te stellen. Hun aantal, in den beginne naauwelijks eenige honderden bedragende, is plotselijk tot 3 à 4000 aangegroeid; zoo groot waren de gevolgen van dezen opstand, die thans een kleine partijgangersoorlog is geworden, waarbij het noch aan aanvoerders, noch aan hulpmiddelen, noch aan krijgs-ontwerpen ontbreekt. Hetgeen deze opstand voor de Vereenigde Staten het bedenkelijkste maakt, bijaldien men denzelve, tegen alle waarschijnlijkheid, niet tijdig genoeg bedwingt, is de geographische ligging van Florida, aan den eenen kant aan Georgie en Carolina grenzende, waar eveneens eene groote gisting onder de negers heerscht; aan den anderen kant en dat wel in de nabijheid der oproerige districten, aan Alabama, waar de slaven-emancipatie zoo grooten tegenstand heeft ontmoet. De regering der Vereenigde Staten moet intusschen zeer naarstig zijn of de vereischte middelen niet bij de hand hebben, wanneer zij den opstand, op de plaats zelve waar zij het heftigste is uitgebroken, niet kan onderdrukken, doch men twijfelt niet of zij zal de krachtigste maatregelen aangrijpen, om een einde te stellen aan woorden, die tot heden nog in weinig tijds en met geringe inspanning konnen beteugeld worden. De bijstand der regering, welken de bewoners van Florida niet te vergeefs zullen inroepen, moet echter verdeeld worden tusschen deze laatste en het legertje dat tegen Texas staart, 't welk eveneens de aandacht der regering vereischt. De barbaarsche gestrengheid, waarmede de Mexikanen de te Tambico gevangene Amerikaansche soldaten behandeld hebben, zou niet ongestraft kunnen blijven, en ofschoon *Santa Anna* zich aan de spits van het sterkste leger gesteld heeft, dat Mexico welligt nog gezien heeft, om, gelijk hij zegt, zijne vijanden te verdelgen, zoo geeft toch alles reden om het er voor te houden, dat de regering der Vereenigde Staten het den Texanen en Mexikanen binnen kort zwaar zullen doen opbreken, dat zij een gebied, waarop Noord-Amerika sedert lang zijne oogmerken gerigt had, zoo hardnekkig verdedigen. Het is ontwijfelbaar dat, zoo wanneer de veel gewigtiger oorlog, welks ontstaan de generaal *Jackson* zoo zeer schijnt te wenschen, deze voorbijgaande bezwaren nog meer bemoeijelijkt hadden, de regering, bij de begunstiging van des generaals krijgszuchtige gevoelens, zich welligt het verwijt van meer dan eenen misslag en van meer dan eene verkeerdheid zou gehaald hebben te doen. De vrienden der beschaving kunnen, alles wel bezien, zich slechts geluk wenschen met den opstand dien wij, welke in weerwil alle belagchelijke onderhandelingen het zoolang gedurd hebbend verschil tusschen Frankrijk en de Vereenigde Staten genomen heeft. Het ware voor eene mogendheid als de onze al te wreed geweest om voordeel te willen trekken uit eenen kamp door verstand en menschelijk afgekeurd, en gebruik te maken van de verlegenheid in de binnenlandsche aangelegenheden eener natie, die steeds onze trouwste bondgenoote was.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Eerstdaags zal te *Karlsruhe* van de pers komen de beschrijving eener reis, door den Luitenant-Generaal Graaf von Bismarck in het verleden jaar naar *Rusland* gedaan. Dit werk zal, naar men verneemt, niet alleen voor de kennis van het krijgswezen en der strijdkrachten in het Russische Rijk, maar ook door de bijgevoegde aanmerkingen over taktiek en andere militaire onderwerpen, op eene den schrijver eigene wijze voorgedragen, eene belangrijke aanwinst voor de militaire literatuur zijn. — Ook de Geneeskundige Faculteit van *Heidelberg* heeft de beschuldiging, door de Londensche *Medical Gazette* tegen haar ingebragt, [zie onsnieuwsblad van 11. Donderdag] wederlegd, en uit de akten der Faculteit aangetoond, dat zij in de laatste tien jaren aan 16 *Engelschen* diploma's heeft verleend, waarvan er 11 een schriftelijk en mondelijk examen naar behooren hadden afgelegd, 5 door uitgegevene schriften zich den Doctoralen graad volkomen hadden waardig gemaakt, en 2 door geschreven proeven van hunner bekwaamheid en de aanbeveling van algemeen geachte en verdienstelijke Engelsche Geneeskundigen een genoegzaam vertrouwen op hunne kunde en praktische bekwaamheid hadden ingeboezemd, terwijl daarentegen meer dan één *Engelschman*, die zich bij de Faculteit had aangemeld, als niet voldaan hebbende, is afgewezen. — Dr. J. A. Goerentz, Rector van het Gymnasium te *Schwerin*, bij de beoefenaars der classische letterkunde bekend door zijne uitgave der Philosophische werken van Cicero, is, den 3 Febr. in den ouderdom van 71 jaren overleden. — De bekende Regtsgeleerde Savigny is tot Ridder der orde van burgerlijke verdienste van de Beijersche kroon benoemd.

Frankrijk. — De klasse van het Fransche Institunt, Akademie der Opschriften en Fraaije Letteren, heeft ter vervanging van den overledenen Monge, beroemd door onderscheidene mathematische, historische en antiquarische schriften en door zijne bemoeijing tot invoering van het nieuwe muntstelsel, tot Lid benoemd den Heer Raynouard. Dezelfs mededingers waren de Heeren Dupuis en Champollion. — In den jare 1833 was door den Minister Guizot de Heer Fr. Michel naar *Engeland* gezonden, met den last om de Rijm-kroniik van Benoist de St. More, eenen Anglo-Noormanschen Trouvère uit de 12de eeuw; en de Historie der Angel-Saksische en Engelsche koningen van Geoffroi Geimar af te schrijven, en in 't algemeen de Britsche Bibliotheken zorgvuldig te doorzoeken en eene naauwkeurige opgave te vervaardigen van alles, wat in dezelve mogt gevonden worden betrekkelijk de Geschiedenis en de Letterkunde van *Frankrijk* in de Middel-eeuwen. De Heer Michel heeft gedurende zijn anderjarig verblijf in *Engeland* de genoemde Rijm-kroniik, bestaande uit 48,000 verzen, afgeschreven, een aantal andere kroniiken en dichtwerken; waarvan velen tot den Cyclus der volksverhalen betrekkelijk Karel *den Groote* behooren; gevonden, en zal eerlang van zijne ontdekkingen eene uitvoerige mededeeling openbaar maken. De eerste verzameling, door hem uit te geven, zal eerlang te *Rouaan* verschijnen in twee deelen, en gedeelten van kroniiken en dichtwerken (het tweede deel van in 't Latijn geschreven) behelzen, uit de 12de, 13de en 14de eeuw.

Nederlanden. — Aan de volgende mededeeling, door de Redactie dezer Courant van eene haar bekende hand ontvangen, wordt gaarne eene plaats verleend, met den wensch, dat aanmoediging, het levensvoedsel der kunsten, in ons Vaderland van het Hoofd van den Staat uitgaande, zich over de overige standen der Maatschappij moge verspreiden, en de kunsten, levende in bloei en aanzien, altijd gelegenheid mogen vinden, om aan de natie daarvoor hare erkentelijkheid te bewijzen, door de gedachtenis van waarlijk groote daden en voortreffelijke mannen aan de nakomelingschap over te brengen.

„Het is eene aangename gewaarwording des woensdags van elke week, eenen braven Vorst omringd te zien van een aantal burgers die hem even vrijmoedig hunne belangen als hunne bezwaren te kennen geven. Het is opheffend, de wanden van het koninklijk paleis toegewijd te zien, aan den lof van edele kinderen des vaderlands, en daar hunnen moed, standvastigheid en zelfopoffering door en met de kunsten te zien vereerd. Dit dachten wij telkens, als wij onzen geliefden Monarch mogten naderen en in de audientie-zalen de portretten van eenen Chassé en Koopman, de daad van Honein en de grootheid van van Speyk, door de hand van voortreffelijke kunstenaars vereeuwigd zagen. De twee eersten zijn reeds lang in plaat gebragt, en sedert dien tijd kent ieder Noord-Nederlander, zelfs de gelaatstrekken van twee helden, wier namen reeds gemeenzaam in den mond onzer kinderen zijn. Eerst onlangs echter zagen wij het laatste uitgereed in steendruk verschijnen, en hebben het om verschillende redenen, maar ook als minnaars van vaderlandsche kunst, welkom geheeten, want de uitvoering scheen ons toe aan de schoone daad te beantwoorden en de kunde van den verdienstelijken de Bois, even veel lof als aanmoediging waardig te zijn. Hij heeft den jeugdigen held in het laatste, maar verheevenste oogenblik zijns levens voorgesteld; een oogenblik, zeggen wij, want reeds zien wij de lichtflikkering van het kruid, dat het andere moet ontteken; één oogenblik later, en het penseel van den kunstenaar had niet

meer dan bloed en damp, dan wrakken en lijken te schilderen gehad. VAN SPEYK's gelaat teekent eene belangwekkende kalmte, maar ernstige verontwaardiging; zijn oog vestigt zich weemoedig op de heilige vlag, die hij door eene horde *Wandalen* niet schenden en verscheuren. Dat hij zijn manmoedig besluit niet nam, dan nadat hem geen ander middel van eervolle uitkomst meer overschoot, doet de schilder gevoelen, door de vijanden in de kajuit te doen dringen, die, op het punt om den jongen zeeman van leven of vrijheid beroven, hij het zien van zijn voornemen, terug deinzen, terwijl schrik en verrassing in hunne houding en gebaren geteekend is. Niet de roekeloze moed van een oogenblik, niet de onbedachte verwijfeling der wanhoop, maar een vastberaden besluit, heeft VAN SPEYK den eenigen weg gewezen, dien hij nog te volgen had; de dood heeft dit aangeduid door het pistool in de linkerhand, dat zijne dienst reeds schijnt geweigerd te hebben. De minste bijzonderheden zijn getrouw naar de natuurgevolgd, het geheel is doelmatig verlicht; de drukte op het verdek en het gewoel door het klein bestek eener luikopening zigtbaar, verplaatst den aanschouwer door zijne gedachte, ook daar waar het oog niet kan doordringen; de kunstenaar laat ons denken, terwijl hij door eene gelukkige schakering van licht en bruin, het oog met welgevallen doet rusten op het voorwerp dat hij ons met gemak doet beschouwen. Dit was de indruk die zijne kunst bij ons achterliet. Eene dand der eeuwigheid toegewijd, zoo gelukkig aan tijdgenoot en nageslacht te zien voorgesteld, kwam ons voor, een verdienstelijk werk te zijn, en wij twijfelen niet, of de belangstelling van een ieder, wien vaderlandsche deugd ter harte gaat en die niet geheel onverschillig is voor de kunsten die de eer van den geboortegrond verhoogen, zal eene erkenning zijner verdiensten en eene reine schadeloosstelling voor zijne onvermoeide pogingen zijn, gelijk Z. K. H. de Prins *van Oranje*, die de opdragt van dit kunststuk heeft aangenomen, daarvan het eerste bewijs heeft gegeven.

» Ook elders weet men goed en bloed aan Vaderland en Koning ten offer te brengen, maar nergens stelt Koning en Vaderland meer prijs op de moedige zelfverloochening zijner helden. De volkeren hebben hunnen vorsten standbeelden opgerigt, maar weinig vorsten hebben de deugden hunner onderdanen door de kunsten aan de vergetelheid ontrukken. Gelukkig Land dat op zulke Burgers mag hoovaardig zijn; gelukkige Burgers wien een Vorstenstam door den Hemel werd geschonken, die zulke deugden weet te waarderen en door zulke middelen weet te beloonen."

Iets over de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

De *Boston Gazette* van een der eerste dagen dezes jaars bevat de volgende opmerkingen aangaande den snellen opbloei van de Vereenigde Staten:

Ter naauwernood is eene halve eeuw verloopen sedert de Vereenigde Staten zegevierend te voorschijn traden uit eenen vreeselijken oorlog met het moederland, waardoor echter hunne hulpbronnen ten eenenmale waren uitgeput. In de plaats van eene armhartige bevolking van drie millioenen, die met belastingen was bezwaard ter aflossing van de verminkte schulden derzelver, gelijk genoemden konde betalen, treffen wij thans eene bevolking van nagenoeg 13 millioen inwoners aan, die al hare schulden heeft betaald en inderdaad in verlegenheid is wat zij met het overvloedige geld zal uitrigten! In de plaats van de dertien oorspronkelijke Staten tellen wij er reeds sints lang vier-en-twintig, en spoedig zal derzelver getal tot zes-en-twintig stijgen. Nadat onze handel geheel vernietigd was geworden en wij van alle zeeën waren verdreven, hebben wij den handel der Hollanders, Russen, Spanjaarden en zelfs der Franschen met voorbeeldelooze snelheid overtroffen en staan thans in handelsgewigt slechts bij Groot-Brittannie ten achteren. Er is inderdaad geene markt der wereld, die niet door onzen handel wordt verlevendigd, en geene zee, waar onze vlag niet wappert. Onze marine, hoewel op dit oogenblik weinig beteekenend, wordt trapsgewijze vergroot en biedt gedurende verscheiden jaren eene goede gelegenheid aan tot het aanwenden van de overvloedige inkomsten. Ook onze voornaamste steden hebben niet alleen met ongemeene snelheid aan bevolking toegenomen, maar zij hebben eenen trap van rijkdom, kennis en physieke kracht bereikt, die haar, zelfs bij overstaan der magtigste volken van Europa, eene ontzag-inboezemende houding geeft. Het volgende is eene opgaaf van de bevolking der zes voornaamste steden der Unie in de jaren 1790 en 1836:

In 1790	zielen	In 1836	zielen
New-York	33,131		269,373
Philadelphia	42,520		200,000
Baltimore	13,503		92,000
Boston	18,038		78,603
New-Orleans	6,500		60,000
Charlestown	16,359		34,500

Nog geene honderd jaren geleden bedroeg de bevolking van deze zes steden te zamen genomen naauwelijks 35,000 zielen. Vijftig jaren daarna, in het jaar 1790, toen de eerste volkstelling plaats had, was dat getal beneden tot 129,781 zielen gedaald, en beloopt thans 735,000 zielen. Te New-York heeft zich de bevolking in omtrent 45 jaren tijds op wonderbaarlijk snel vermeerderd, dat zij tegenwoordig nog slechts door de bevolking van zes Europesche steden, namelijk Londen, Parijs, Konstantinopel, Petersburg, Napels en Weenen wordt overtroffen. Men moet hierbij echter niet vergeten, dat de meeste Europesche steden omtrent duizend jaren of daarboven oud zijn en slechts allengskens in den loop der tijden haren tegenwoordigen rang hebben verkregen. Petersburg alleen zoude men in dit opzigt misschien met de steden der Unie kunnen vergelijken. Ook Philadelphia, ofschoon door New York, wat het getal der bevolking betreft, overtroffen wordende, komt nogtans reeds aan vele der oudste steden van Europa gelijk. Baltimore, Boston en New-Orleans maken insgelijks groote vorderingen, en in het afgelegen Westen verrijzen talloone steden en verkrijgen een gewigt, zoodat men voor 20 of 30 jaren, zelfs niet zoude hebben gedroomd. Sommige derzelve tellen reeds eene bevolking van 15, 20 ja 40,000 inwoners.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 18den Maart*.

TARWE. — Prijshoudend: 129 ℔ ordin. houte Pools. *f* 202; - 130, 132 Geldrs. *f* 170, 174; - 130 Lubecker *f* 182; - 129 N. Groningen *f* 158; - 125 N. Vriessche *f* 148.

ROGGE. — Nieuwe, lager verkacht, vooral in de geringe soorten, 125 ℔ N. Drents. *f* 135; - 125 mindere *f* 130; - 124 ditto *f* 126.

GARST. — In eenen doen: 107 ℔ Pommersche *f* 112.

HAVER. — Prijshoudend: 92 ℔ Zaai *f* 106; - 90 Fijne *f* 90; - 87 Dikke *f* 79; - 76 N. Vriessche Voer *f* 68.

BOEKWEIT. — A's voren: 121 ℔ Vriessche *f* 190.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (18 Maart) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 56 1/2,1/2; ditto 5 pCt. 101 1/2; Kansbill. 25 1/8,1/16; Amort.-Sijndikaat 4½ pCt. 97 1/2,1/2; ditto 3½ pCt. 82 3/8; Handelm. 158 1/4,158; Ardom 85 à 48, 47 7/8, 48, 48 1/2, 48 1/4, 48 3/8; ditto onbep. à 47 7/8, 48 1/8; Uitgest. 17 3/8; Passieve 16 3/8.

*** Heden, den 17den Maart 1836, overleed op het Kasteel den *Eemer*, nabij *Breda*, na eene ziekte van weinige dagen, in den ouderdom van 74 jaren, Mejufvrouw M. RISSEKELD, Weduwe van den Heer J. H. SONNIUS.

P. J. ABNAUD, Brugstraat N°. 125,

heeft de eer aan het geëerd publiek bekend te maken, dat hij ontvangen heeft een *groot Assortiment* LAKENS, in onderscheiden kleuren, naar den laatsten smaak, tegen zeer civiele prijzen.

Het LOGEMENT de *Gouden Leeuw*, binnen de Stad Geertruidenberg, in Huur tot den 15den September aanstaande, zal op Donderdag den 24sten Maart 1836 mede-eigendom in het openbaar worden verkocht, ten Kantore van H. TINDAL aldaarg; die koper zulks verkiezende, kan een gedeelte der kooppenningen op goede panden gevestigd laten. — Nadere informatien te bekomen bij den Heer Mr. BROUWERS, Advokaat te Geertruidenberg, en bij den Eigenaar.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS,

UIT DE HAND TE KOOP,

Een hecht, sterk, en wel doortimmerd HUIS en ERVE, waarin sedert vele jaren de KRUIDENIERS-AFFAIRE met het beste gevolg is en nog wordt uitgeoefend, staande en gelegen in een der beste wijken der Stad *Geertruidenberg*; men kan zich, met *frankeerde* brieven, onder de Letter L vervoegen bij den Post-Directeur *te Geertruidenberg*.

*** De Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON te *Zalt-Bommel*, debiteren voor eigene rekening:

G. VAN LAAR,

MAGAZIJN VAN TUINSIERADEN,

of verzameling van modellen van aanleg en sieraad van groote en kleine Lusthoven, voornamelijk van dezulken, die met weinig kosten te maken zijn. - Getrokken uit de voornaamste Buitenlandsche merken, naar de gelegenheid en gronden van dit Koningrijk gewijzigd, en met vele nieuwe platte gronden en sieraden vermeerderd, groot kwarto in 24 stukken compleet, op veljn papier, waarin 190 fraaije gekleurde kopere platen, 2de Uitgave. (In plaats van *f* 86,40). Voor den vermiederden prijs van *f* 21,00.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

IS VAN DE PERS GEKOMEN EN ZIET HET LICHT:

REKENKUNSTIGE
Opgaven en Herleidingen,

TEN DIENSTE DERGENEN WELKE ZICH MET VRUCHT OP DE BEOEFENING DER WISKUNST WENSCHEN TOE TE LEGGEN.

DOOR

S. DIK, CZ.

Hoofd-onderwijzer der Wis- en Natuurkundige Wetenschappen aan het Instituut van wijlen Z. Exc. den Admiraal VAN KINSBERGEN, te Elburg.

Dit voor den beoefenaar der Wiskunde zeer nuttig werkje is in de volgende paragrafen verdeeld:

I. Over de hoofdregels. - II. Over de herleiding van gemeene tot decimale breuken. - III. Over de verhouding tusschen twee gelijkslachtige grootheden. - IV. Over de waarde der gelijkvormen. - V. Over de vergelijkingen. - VI. Over de evenredigheden. - VII. Over de worteltrekkingen. - VIII. Over de rekenkunstige reeksen. - IX. Over de meetkunstige reeksen. - X. Over de logarithmen. - XI. Berekening met behulp der logarithmen.

De prijs van dit werkje is 25 Cents.

Bij bovengemelden is verkrijgbaar:

JAARBOEKJE
VOOR HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,
voor 1836,
uitgegeven op last van Z. M. den Koning. Prijs *f* 1,50.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.